

**Roger Brieschs installationstal
som ny ordförande
för Europeiska ekonomiska och sociala kommittén**

Bryssel den 24 oktober 2002

Bästa kolleger!

Först och främst vill jag framföra ett varmt tack för det förtroende ni visat mig.

Jag skall göra mitt bästa för att försöka motsvara era förväntningar under de kommande två åren.

Jag vet att den uppgift jag har framför mig inte är lätt. Europeiska ekonomiska och sociala kommittén – precis som hela den internationella miljö där kommittén bedriver sin verksamhet – genomgår för närvarande en omvälvningsprocess. Europeiska unionen befinner sig i ett förändringsskede i och med den geografiska utvidgningen och konsolideringen av det politiska och institutionella systemet, och det är inom dessa ramar som kommittén har att fullgöra sina uppgifter. Förväntningarna från alla de kvinnor och män som skall dra nytta av vår verksamhet ändrar sig i takt med den successiva utvidgningen av vår nationsövergripande gemenskap, en gemenskap som naturligtvis även fortsättningsvis kommer att vara en union av nationalstater, men som steg för steg även håller på att utvecklas till en medborgarunion.

Jag hoppas att ni har förståelse för att jag inte redan i dag kan presentera ett detaljerat arbetsprogram för de kommande två åren. Efter samråd inom kommitténs nya ordförandeskap och med generalsekreteraren och dennes medarbetare inom de olika specialområdena kommer jag vid plenarsessionen i december att lägga fram ett arbetsprogram för mandatperioden i form av en promemoria.

I dagsläget kan jag dock försäkra att jag kommer att göra mitt bästa för att se till att verksamheten fortsätter i samma anda som under mina föregångare Göke Frerichs, Beatrice Rangoni-Machiavelli och Tom Jenkins.

DEN POLITISKA KONTEXTEN

-

Under de närmaste två åren kommer huvuddragen i EU:s interna politik att utmejslas genom

- – arbetet inom konventet och resultatet av detta arbete, samt den regeringskonferens som kommer att hållas under det andra halvåret 2003, då beslut skall fattas om konventets förslag till författning och ett nytt fördrag upprättas,

- – förberedelserna under det kommande året inför de nya medlemsstaternas anslutning samt själva anslutningen 2004. Vi måste ta emot dessa länder med öppna armar, värme och generositet – gränser har bara gett historien såriga ärr. Europeiska unionen har skapat fred och framsteg, och garanterar oss i dag ett värdigt liv, arbete, trygghet och solidaritet.
- – valet till Europaparlamentet i juni 2004 och kommissionens ombildning hösten 2004.

Förutom dessa tilldragelser och datum, som ligger inom det nuvarande danska rådsordförandeskapet (fram till slutet av detta år), under Greklands och Italiens ordförandeskap år 2003, samt under Irlands och Nederländernas år 2004, har vi även följande framför oss:

- – Den ständigt pågående debatten om den ekonomiska och sociala politikens innehåll och metoder och om den europeiska sociala modellens utveckling inom ramen för globaliseringen.
- – Sökandet efter en lämplig strategi för att kunna säkerställa en hållbar utveckling samtidigt som sociala, ekonomiska, ekologiska och finansiella faktorer beaktas.
- – Den ständigt ansträngda budgeten och kontroverserna om hur gemenskapspolitiken skall finansieras.
- – Ansträngningarna för att nå konsensus om EU:s roll i världen, EU:s bidrag till utvecklingen i grannländerna i Medelhavsområdet och länderna i Afrika och Asien samt EU:s förbindelser med Latinamerika och USA.

Hälften av världens befolkning är idag tvungna att klara sig på mindre än 2 euro per dag. Elva miljoner barn under fem år dör varje år i onödan i olika sjukdomar. Mer än en miljard människor saknar tillgång till dricksvatten, och denna klyfta blir bara större och större. Kampen mot terrorism innebär även att försöka utjämna skillnaderna och skapa förhållanden präglade av demokrati och frihet.

Vi måste se utvecklingen och förändringarna i vitögat. Om tio år kommer 60 % av världens befolkning att bo i Asien. De främsta tillväxtländerna kommer att utgöras av Kina, Indien, Brasilien och USA – med allt vad detta innebär i fråga om omprioriteringar och investeringar ifall Europa inte lyckas hitta sin plats i detta sammanhang och med dessa framtidsutsikter.

DEN EUROPEISKA SAMHÄLLSMODELLEN OCH KOMMITTÉNS ROLL

I det här skedet är man i färd med att fatta vägledande beslut om Europeiska unionens framtida form och om varje enskild EU-institutions roll i den samlade politiska strukturen.

I det sammanhanget är det nödvändigt att EESK:s roll bekräftas och att kommittén erkänns som ett institutionellt forum för samråd, representation och information samt som språkrör för det organiserade civila samhället (inom den ekonomiska, sociala och medborgarliga sfären). På så vis kan det civila samhällets representanter bli en permanent länk i den politiska beslutskedjan på EU-nivå.

Jag är medveten om att min insats som ordförande i första hand kommer att bedömas utifrån de resultat som uppnåtts på detta område.

Mot den bakgrunden är det av central betydelse att Europeiska ekonomiska och sociala kommittén själv formulerar sina intressen i fråga om sin ställning, sina uppgifter och sin roll samt med avseende på sitt mandat och sitt allmänna uppdrag, sina rättigheter och sina instrument. Det gäller att på ett beslutsamt sätt försvara dessa intressen. Det innebär också att kommittén måste hävda sin position gentemot EU:s lagstiftande och verkställande institutioner.

Arbetet med de viktigaste frågorna från förra mandatperioden måste fortsätta, samtidigt som man måste utveckla nya innovativa idéer.

Jag vill se Europeiska unionen utvecklas i medborgarnas tjänst, och att denna utveckling bygger på följande värden och ideal: fred, demokrati, mänskliga rättigheter, rättsstatsprincipen, solidaritet och subsidiaritet, rättvisa och sammanhållning, social marknadsekonomi samt statens och de ekonomiska och sociala aktörernas roll.

Den ekonomiska och sociala sammanhållningen är ett centralt inslag när det gäller att skapa en europeisk identitet, särskilt med tanke på de avsevärda ansträngningar som kommer att krävas för att integrera kandidatländerna i EU. Därför är det oundgängligt med en omfördelning av resurserna, något som dock inte får urarta till en ständig kohandel mellan medlemsstaterna.

Tillsammans bildar dessa faktorer vad som med rätta brukar kallas den europeiska sociala modellen. Denna modell är förankrad i EU-fördraget i form av allmänna mål, framför allt med sikte på att främja en hög sysselsättningsnivå och uppnå en hållbar utveckling genom att stärka den sociala dialogen, en dialog som i första hand skall föras av arbetsmarknadens parter.

Våra länders historia visar att arbetet med att skapa en social modell bara till viss del är en fråga för regeringarna och de lagstiftande församlingarna. Arbetsmarknadsparternas insatser och relationerna med och mellan organisationerna i det civila samhället är av långt större betydelse. Deras kreativitet, deras kompromissvilja och deras ledarfunktion inom samhället måste finna sin rätta plats på EU-nivå.

På grund av sin heterogena och mångfacetterade sammansättning och sin verksamhet är Europeiska ekonomiska och sociala kommittén en viktig byggsten i den europeiska sociala modellen. Kommittén bidrar till dialogen mellan olika samhällsaktörer dels genom att i sina yttranden föra fram medborgarnas

omedelbara farhågor och önskemål, dels genom att i sin verksamhet finnas på plats på alla nivåer och i alla medlemsstater.

Kommitténs legitimitet består i att dess ledamöter, som är utvalda med tanke på sina särskilda ansvarsområden och erfarenheter, företräder representativa organisationer och grupperingar i medlemsstaterna i syfte att spela en konstruktiv roll i opinionsbildningen på EU-nivå. Det mervärde som kommittén kan bidra med grundas på att alla aktörer i det civila samhället är engagerade i denna process, det vill säga även andra organisationer än arbetsmarknadsorganisationerna.

Mot den bakgrunden är EESK som företrädare för det organiserade civila samhället logiskt sett rätt forum för den så kallade civila dialogen, eftersom kommittén inte bara innefattar arbetsgivarorganisationer och fackliga organisationer utan också organisationer från ett stort antal andra områden inom den sociala, ekonomiska, kulturella och medborgerliga intressesfären

Det gäller att anlägga nya perspektiv på partnerskapet och skapa nya samverkansvinster, så att styrkeförhållandet i relation till europeiska myndigheter förbättras och så att vi kan agera effektivare gentemot dessa instanser. Även kommitténs förmåga att påverka regeringar och internationella organisationer måste stärkas.

I det sammanhanget är det enligt min mening ytterst viktigt att vi på ett bättre sätt kan dra nytta av vår roll som bro mellan EU och de organisationer inom det civila samhället som vi företräder – och som ni, kära kolleger, företräder. Under plenarsessionen i december kommer jag att lägga fram ett antal förslag i den riktningen.

Kort sagt: Vi måste utnyttja våra starka sidor bättre!

EUROPEISKA KONVENTET

Så ser alltså EESK:s profil ut, den profil som vi måste försvara i konventet. Vi representeras där av tre ledamöter som är aktiva observatörer, och av tre suppleanter.

Konventets beslut och arbetsformer har hittills varit något som endast ett fåtal *insider* har haft inblick i. Men man får med rätta hoppas att den pågående debatten om unionens framtid kommer att bidra till att information om EU får bred spridning framöver.

Vid sidan av det pågående arbetet med unionens befogenheter, med det lämpligaste sättet att genomföra subsidiaritetsprincipen, med bättre beslutsstrukturer på de ekonomiska och sociala områdena, med unionens juridiska ställning – vid sidan av detta, bör man också precisera vilket Europa vi vill ha.

Jag är för ett konstitutionellt fördrag – för att inte säga en författning – som innebär ett kvalitativt steg framåt vad gäller unionens demokratiska legitimitet, och jag pläderar för att institutionsstrukturen organiseras på federal bas.

Jag är för en starkare union som har förmåga att fatta beslut och inta tydliga ståndpunkter, vilket innebär att fler beslut måste fattas med kvalificerad majoritet.

Jag är för beslutsstrukturer på de ekonomiska och sociala områdena med en förenkling av lagstiftningen.

Jag är för att unionen får en sådan ställning och en tyngre internationell roll i världen så att den kansäkra fred, frihet, demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna, genom att skapa nya ekonomiska villkor med målet att bekämpa nöd och fattigdom.

Mot den bakgrunden är det mycket viktigt för oss att stadgan om grundläggande rättigheter förs in i den nya författningen. Detta steg är desto viktigare eftersom dessa rättigheter är en viktig del av den europeiska identiteten.

Konventet måste komma fram till en institutionsstruktur som har en stark demokratisk legitimitet och vars befogenheter och ansvarsområden är tydligt definierade. Institutionerna måste kunna garantera dessa rättigheter som förutsätter en konkurrenskraftig ekonomi, social harmoni och en aktiv delaktighet från medborgarnas sida i det offentliga livet.

EN DEMOKRATISK OCH FEDERAL UNION

Alla länder i Europa bekänner sig till de grundläggande värderingar som kommer till uttryck i stadgan i dag, och i unionens författning i morgon. Samtidigt har dessa länder mycket olika traditioner, och de har olika kulturella och historiska utgångspunkter. Men det är just denna mångfald som är Europas rikedom. Därför har unionen en plikt att värna om den, och sörja för att inte bara medlemsstaternas traditioner och särdrag bevaras, utan även deras respektive kulturella särprägel, i samband med att man ger institutionsstrukturen en ny utformning.

Gemenskapsmetoden – som skapar balans mellan kulturell mångfald och politisk enhet, och som ger förutsättningar för den europeiska sociala modellen att utvecklas – denna metod måste även i framtiden utgöra basen för unionens institutionsstruktur.

Erfarenheten har lärt oss att vi alltid får goda resultat när gemenskapsmetoden kommer till användning. I gengäld blir vi regelbundet besvikna på de medelmåttiga och föga effektiva resultat som uppnås genom mellanstatligt samarbete.

Unionens intresse utgörs ju varken av summan av medlemsstaternas intressen eller av deras minsta gemensamma nämnare. Därför kan det inte definieras i en förhandling där varje deltagare har rätt att lägga in sitt veto.

Jag är övertygad om att viktiga praktiska och politiska problem endast kan lösas framgångsrikt i en demokratisk och federal struktur, vilket samtidigt gör unionsmedborgarskapet meningsfullt. Det är bara i en demokratisk och federal struktur, där man värnar principerna om dialog, deltagande och solidaritet, som det går att ge uttryck åt själva kärnan i Europeiska unionen, nämligen en ständig strävan efter enighet i mångfalden.

Därför vill jag bjuda in er för att tillsammans med mig arbeta för att kommittén blir mer delaktig i alla viktiga frågor som rör debatten om Europas framtid. Jag tänker i första hand på

- – att värna om och utveckla den europeiska sociala modellen och samhällsmodellen
- – Jag tänker också på hur viktigt det är att det civila samhället och dess organisationer deltar i arbetet med offentlig opinionsbildning, lagstiftning, dess genomförande och i olika typer av beslut, dvs. hur styrelseformerna, den civila och sociala dialogen skall utformas.

På plenarsessionen i september, den sista före den nya mandatperioden, antogs en resolution där vår syn på dessa frågor framförs. Nu måste vi enas om en närmare beskrivning av EESK:s uppgift och ställning i den framtida unionens nya institutionella arkitektur. Vi måste lägga fram konkreta förslag och sedan arbeta intensivt för att få gehör för våra ståndpunkter.

VÅRA ANDRA UPPGIFTER

- – Vi måste på bästa sätt utnyttja vår roll som rådgivande organ till de stora institutionerna (parlamentet, ministerrådet och kommissionen) och på så sätt stärka EESK:s position.
- – Vi måste också koncentrera vårt arbete på de områden där vi kan bidra med mest mervärde – utan att glömma bort andra och framtida frågor. Vi måste klart och tydligt klargöra de frågor vi skall prioritera att arbeta med.
- – Vi måste dessutom arbeta för att öka kommitténs representativitet och trovärdighet som institutionell företrädare för det civila samhället, och för de organisationer som inte företräds där, genom att genomföra redan fattade beslut och göra kommittén mera tillgänglig.
- – Vi skall utveckla en aktiv och systematisk politik för information och kommunikation för att öka synligheten och genomslagskraften.

- – Vi måste lägga särskild vikt vid att ta emot de nya medlemmarna (och tjänstemännen) från kandidatländerna på bästa sätt. Vi arbetar redan med denna fråga.
- – Vi får inte heller glömma att fortsätta arbetet med att utveckla kommitténs interna resurser och strukturer och ledamöternas mandatvillkor.

Som jag redan har nämnt kommer jag i december att lägga fram ett arbetsprogram med de punkter där jag anser att kommittén bör utvecklas så att den ännu bättre kan fullgöra sina uppgifter och ansvarsområden.

Det säger sig självt att detta förutsätter att det är ett dynamiskt, engagerat, öppet och kollegialt ordförandeskap som ni har anförtrott arbetets utformning och ledning.

Jag ser fram emot det gemensamma arbetet med de båda vice ordförandena.

Jag kommer naturligtvis att ägna särskild uppmärksamhet åt samarbetet och den ständiga dialogen med ordförandena i de tre grupper som utgör de tre pelarna i Europeiska ekonomiska och sociala kommittén. De ansvarar för att arbetet inom kommitténs enskilda organ förbereds inom respektive grupp. Tack vare deras goda arbete bidrar de till EESK:s utveckling och inflytande.

För att kunna förverkliga våra målsättningar på bästa sätt för allmänheten måste vi ta vara på förhoppningarna och omvandla dem till fakta och verklighet.

Vi skall fungera som broar och länkar och arbeta engagerat och intensivt för att uppfylla förväntningar och bemödanden på ett lyhört, konkret och trovärdigt sätt. Vi skall kort sagt ge form, innehåll och liv åt viktiga frågor.

Låt mig få avsluta detta tal med några ord av Victor Hugo:

- • Det värsta som kan hända en människa är att existera utan att leva.
- • Jag menar det jag säger och jag gör det jag måste.

Detta är min utgångspunkt för vårt gemensamma arbete.
